

Monitorizarea mass-media în campania electorală pentru alegerile parlamentare 2014

Televiziuni. Raportul nr. 5

Perioada: 16 – 22 noiembrie 2014

Proiectul de monitorizare a mass-media este realizat de către CJI, APEL și API în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte și este finanțat de National Endowment for Democracy (SUA), Ambasada SUA în Republica Moldova și Fundația Est-Europeană (din resursele acordate de Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

I. Date generale

1.1 Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice privind comportamentul editorial al instituțiilor mass-media în perioada electorală pentru alegerile parlamentare din Republica Moldova.

1.2 Perioada de monitorizare: 1 octombrie 2014 – 30 noiembrie 2014.

1.3 Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

Instituțiile mass-media au fost selectate în baza următoarelor criterii obiective:

- a) *forma de proprietate;*
- b) *geografie;*
- c) *limba de difuzare.*

Astfel, printre acestea sunt instituții mass-media publice și private, cu acoperire națională, cvasi-națională și regională, în limba română și în limba rusă.

1.4 Televiziuni monitorizate (în ordine alfabetică):

1. Accent TV
2. Canal 2
3. Canal 3
4. Canal Regional
5. GRT
6. Jurnal TV
7. Moldova 1
8. N4
9. Prime TV
10. ProTV Chișinău
11. TV7
12. Publika TV

1.5 Obiectul monitorizării

- A. *știrile cu caracter electoral din principala ediție informativă a zilei;*
- B. *emisiunile cu caracter electoral (câte una la fiecare TV);*
- C. *publicitatea electorală cu plată;*
- D. *dezbaterile electorale.*

Proiectul este realizat în cadrul Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte de Asociația Presei Electronice (monitorizare TV), Asociația Presei Independente (monitorizare presă scrisă și presă online), Centrul pentru Jurnalism Independent (monitorizare radio și presă online).

II. Cadrul metodologic

Analiza de conținut a instituțiilor mediatică s-a făcut în baza unor indicatori care permit cuantificarea și calificarea știrilor/emisiunilor cu caracter electoral, a prezențelor protagoniștilor de diferite categorii, a respectării normelor profesionale de către jurnaliști.

Categoriile de protagoniști

- Funcționari de stat¹;
- Politicieni;
- Experți;
- Cetățeni de rând;
- Alții.

Categoriile de instituții

- Președinția;
- Parlamentul;
- Guvernul;
- Administrația publică locală;
- Partidele politice

Analiza cantitativă

- Frecvența aparițiilor actorilor politici²: a) intervenții directe; b) mențiuni/apariții;
- Durata aparițiilor actorilor politici: a) intervenții directe; b) mențiuni/apariții;
- Numărul știrilor/emisiunilor cu caracter electoral;
- Numărul știrilor conflictuale cu caracter electoral;
- Numărul protagoniștilor în știrile/emisiunile cu caracter electoral;
- Paritatea sexelor în rândul protagoniștilor.

Analiza calitativă:

- Contextul prezentării actorilor politici în știri³: a) pozitiv; b) negativ; c) neutru.
- Atitudinea jurnalistului față de actorii politici în emisiuni: a) favorizantă; b) defavorizantă, c) imparțială;
- Numărul surselor în știrile conflictuale: a) o sursă; b) două și mai multe surse;
- Respectarea principiului imparțialității în știri: a) părtinire; b) nepărtinire.

Categoriile de protagoniști

Frecvența⁴ mediatizării protagoniștilor este urmărită din perspectiva clasificării acestora în cinci categorii:

Funcționari de stat

În această categorie sunt incluși reprezentanții autorităților publice care ocupă funcții de conducere în cadrul administrațiilor publice centrale și locale și care sunt importante pentru procesul decizional. Categoria include funcționari publici care dețin funcții de conducere inclusiv de nivel superior: miniștri, consilieri de stat, secretari de stat, adjuncți ai miniștrilor, primari și viceprimari, conducători și adjuncți ai autorităților publice, conducători și adjuncți de agenții, secretari ai consiliilor locale, pretori și vice-pretori

Politicieni

În cadrul acestei categorii, clasificarea are loc prin indicarea apartenenței partinice, în cazul deputaților și a liderilor și membrilor marcantă ai formațiunilor politice. Tot aici sunt incluși și membrii organelor executive dacă apar nu în cadrul executării atribuțiilor de serviciu ci în acțiunile de campanie ale formațiunilor pe care le reprezintă. În acest caz un membru al executivului este notat în categoria Politicieni cu indicarea apartenenței partinice.

Experți

În această categorie sunt incluse persoanele care oferă în cadrul subiectului o expertiză la un subiect abordat sau furnizează o analiză asupra unui domeniu precis. Această categorie include și reprezentanți din rândul

¹ Protagonii din rândul funcționarilor de stat au fost cuantificați ca membri de partid în cazurile în care au apărut ca reprezentanți ai formațiunilor politice și nu în funcțiile executive publice.

² Sunt considerați actori politici, protagonii din rândul funcționarilor de stat și al politicienilor.

³ Fiecare știre sau opinie este supusă unei evaluări de conținut și de context. Un context pozitiv ori negativ nu indică neapărat că știrea este tendențioasă. E posibil ca știrea să favorizeze sau să defavorizeze pe unul dintre subiecți și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional.

⁴ Protagonii sunt repertoriați o singură dată per subiect indiferent de frecvența apariției sau durata intervenției directe sau a mențiunii.

diferitelor organizații ale societății civile, analiști, observatori, comentatori, precum și reprezentanții misiunilor diplomatice străine acreditate în Republica Moldova.

Cetățeni de rând

În această categorie sunt incluse persoanele intervievate în cadrul sondajelor realizate în stradă (vox-populi sau micro-trotuar) și cele care au fost solicitate în material să-și exprime punctul de vedere la un subiect fără a avea calitatea de expert.

Alții

În această categorie sunt incluse persoanele care nu se încadrează în niciuna dintre categoriile menționate mai sus, indiferent de calitatea pe care o au în cadrul subiectului.

Contextul apariției protagoniștilor

Context pozitiv

Contextul pozitiv este definit cel în care informațiile ce vizează un actor politic sunt asociate cu acțiuni pozitive pentru opinia publică în ansamblu (lupta anticorupție, succese diplomatice, reforma, succese politice, etc.), iar subiectul comportă conținut emoțional (referințe pozitive în text, laude, admirații, etc.).

Context negativ

Contextul negativ este definit cel în care informațiile ce vizează un actor politic sunt asociate cu acțiuni negative pentru opinia publică în ansamblu (corupție, gafe diplomatice, încetinirea reformei, insuccese politice, etc.), iar subiectul comportă conținut emoțional (referințe negative în text, acuzații, critici asimetrice, etc.).

Context neutru

Contextul neutru este definit cel în care informațiile ce vizează un actor politic nu sunt asociate nici cu acțiuni pozitive și nici cu cele negative pentru opinia publică în ansamblu, iar subiectul nu comportă încărcătură expresivă sau emoțională.

Poziția jurnalistului

Atitudine părtinitoare

Un astfel de comportament este definit cel în care prin formulele utilizate, jurnalistul distorsionează evenimentele mediatizate și pune în situație favorabilă sau defavorabilă actorii politici, iar prezentarea este, fie admirativă și laudativă, fie incriminatoare și negativistă.

Atitudine nepărtinitoare

Un astfel de comportament este definit cel în care textul este neutru și nu comportă conținut laudativ și nici critică asimetrică, iar prezentarea este echilibrată și fără încărcătură expresivă.

Numărul de surse în știrile conflictuale

Acest indicator vizează respectarea deontologiei profesionale, inclusiv modul în care sunt reflectate în știrile cu caracter conflictual (acuzații politice, dispute pe diferite teme, acuzații de fraude, etc.) punctele de vedere ale tuturor părților implicate⁵.

surse (1)

La acest indicator sunt clasate subiectele conflictuale în care nu sunt prezentate punctele de vedere ale tuturor părților implicate în conflict, indiferent de numărul acestora. Aici sunt incluse și subiectele în care reporterul nu demonstrează că ar fi făcut vreun efort pentru a solicita punctul de vedere al uneia sau mai multe dintre părțile din conflict, limitându-se la formule, gen: "*... X nu a comentat deocamdată știrea*".

surse (2)

La acest indicator sunt clasate subiectele conflictuale în care sunt prezentate punctele de vedere ale tuturor părților implicate în conflict. De asemenea sunt contabilizate aici și cazurile în care unul sau mai multe puncte de vedere ale părților implicate în conflict n-au putut fi prezentate din varii motive și reporterul demonstrează prin text că a făcut efortul necesar pentru a solicita opinia persoanei sau persoanelor vizate: "*... X nu a fost de găsit...*", "*... X nu a răspuns la telefon*", "*... X a refuzat să comenteze*".

⁵ În cazul în care punctele de vedere ale părților implicate în conflict sunt expuse în două secvențe separate în cadrul jurnalului, acestea sunt notate ca atare, fiind considerate ca o știre conflictuală cu două și mai multe surse (2).

III. Monitorizare televiziuni

3.1 Știrile cu caracter electoral. Date generale

În perioada 16 – 22 noiembrie 2014, la cele 12 televiziuni monitorizate au fost difuzate în principala ediție informativă 453 de știri cu caracter electoral, cu una mai mult decât în perioada precedentă, inclusiv 26 – de educație electorală. Ca și data trecută, cele mai multe știri au difuzat Moldova 1 (60) și Tv 7 (54), iar cele mai puține – GRT (18, data trecută – 24). 30 la sută din toate știrile au avut caracter conflictual. Cele mai multe știri conflictuale au difuzat Accent Tv (83% față de 67%) și Jurnal Tv (71% față de 58%).

De această dată, principiul reflectării evenimentelor conflictuale din mai multe surse a fost respectat doar în proporție de 52%, pe când în ultimele două perioade de monitorizare – în 63 și, respectiv, 64 la sută din cazuri. Regula surselor nu a fost respectată în totalitate de nicio televiziune. De cele mai rare ori au admis derogări de la această normă Prime Tv, ProTv și Tv7, iar de cele mai dese ori – N4, Canal 2 și Accent Tv. N4 și Accent Tv au procedat în mod similar și data trecută.

Cu referire la principiul imparțialității, acesta, cumulat, a fost respectat în proporție de 86% (data trecută – 84%). De cele mai dese ori au demonstrat nepărtinire Tv7, Moldova 1 și ProTv. Ca și data trecută, de cele mai multe ori principiul imparțialității a fost ignorat de Jurnal Tv (46%) și Accent Tv (34%) (a se vedea tabelele de mai jos).

Tabelul 1

Raportul 5 16-22.11.2014	Știri electorale				
	Educație electorală	Obișnuite	Conflictuale	Total	% conflictuale din total
Moldova 1	4	38	18	60	30%
Prime TV	2	36	6	44	14%
Publika TV	3	30	9	42	21%
Canal 2	1	21	11	33	33%
Canal 3	4	28	12	44	27%
ProTV	0	32	9	41	22%
TV7	3	41	10	54	19%
Jurnal TV	1	6	17	24	71%
N4	2	17	11	30	37%
Accent TV	0	6	29	35	83%
Canal Regional	2	24	2	28	7%
GRT	4	12	2	18	11%
Total	26	291	136	453	30%

Tabelul 2

Raportul 5 16-22.11.2014	Surse în știrile conflictuale (număr)		Surse în știrile conflictuale (%)		Poziția jurnalistului în știri (număr)		Poziția jurnalistului în știri (%)	
	1 sursă	2 +	1 sursă	2 +	părtinitor	nepărtinitor	părtinitor	nepărtinitor
Moldova 1	9	9	50%	50%	2	58	3%	97%
Prime TV	1	5	17%	83%	4	40	9%	91%
Publika TV	4	5	44%	56%	4	38	10%	90%
Canal 2	6	5	55%	45%	6	27	18%	82%
Canal 3	6	6	50%	50%	11	33	25%	75%
ProTV	2	7	22%	78%	2	39	5%	95%
TV7	3	7	30%	70%	1	53	2%	98%
Jurnal TV	7	10	41%	59%	11	13	46%	54%
N4	9	2	82%	18%	6	24	20%	80%
Accent TV	16	13	55%	45%	12	23	34%	66%
Canal Regional	1	1	50%	50%	3	25	11%	89%
GRT	1	1	50%	50%	2	16	11%	89%
Total știri	65	71	48%	52%	64	389	14%	86%

3.2 Știrile cu caracter electoral. Televiziuni

Moldova 1

În perioada de referință Moldova 1 a mediatizat în principala sa ediție informativă a zilei 12 funcționari de stat, cu 3 mai puțin decât data trecută. Cel mai des au fost mediatizați premierul Iu.Leancă – de 11 ori, și președintele N.Timofți, de 9 ori, inclusiv în context pozitiv – de câte o dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 3

Moldova 1	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leancă	11	1	0	10
*Nicolae Timofți	9	1	0	8
*Oleg Efrim	3	0	0	3
*Nistor Grozavu	2	0	0	2

În știrile electorale de la Moldova 1 au fost prezenți 29 de politicieni, cu 3 mai puțin decât data trecută. Cel mai des au fost mediatizați V.Filat, de 5 ori, inclusiv 1 dată – în context negativ, și D.Chirtoacă, de 4 ori, inclusiv 1 dată – în context pozitiv. Spre deosebire de data trecută, când toți politicienii fuseseră plasați în context neutru, de data aceasta, în context pozitiv au mai apărut I.Hadârcă, M.Lupu și V.Plahotniuc, de câte 1 dată, și Iu.Leancă – de 2 ori (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 4

Moldova 1	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Vlad Filat	5	0	1	4
Dorin Chirtoaca	4	1	0	3
Ion Hadarca	3	1	0	2
Renato Usatai	3	0	0	3
Vladimir Voronin	3	0	0	3
Alexandr Petkov	2	0	0	2
Andrian Candu	2	0	0	2
Iurie Leanca	2	2	0	0
Marian Lupu	2	1	0	1
Sergiu Sarbu	2	0	0	2
Vlad Plahotniuc	2	1	0	1

Moldova 1 a prezentat în știri 21 de concurenți electorali (data trecută – 20), iar cel mai des – PDM, de 17 ori, PCRM, de 15 ori, și PLDM, de 12 ori. PDM și PLR au fost plasați de câte 3 ori în context pozitiv; PLDM – de 2 ori și PL – 1 dată. PLDM și PCR au apărut de câte 1 dată în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 5

Moldova 1	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	17	3	0	14
*PCRM	15	0	0	15
*PLDM	12	2	1	9
*PPP	9	0	0	9
*PLR	8	3	0	5
*PL	7	1	0	6
*PPRM	3	0	0	3
*PVE	3	0	0	3
*MPA	2	0	0	2
*PCR	2	0	1	1
*PSRM	2	0	0	2

Prime Tv

Prime Tv a mediatizat 21 de funcționari de stat, cu 13 mai mult decât data trecută. Cele mai multe apariții le-au avut N.Timofți și Iu.Leancă. Iu.Leancă a fost plasat 1 dată în context negativ. N.Timofți și A.Candu au apărut de câte 1 dată în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 6

Prime Tv Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	7	1	0	6
*Iurie Leanca	5	0	1	4
*Andrian Candu	2	1	0	1
*Igor Corman	2	0	0	2
*Alexandru Botnari	1	0	0	1
*Vlad Cotet	1	0	0	1
Nistor Grozavu	1	0	0	1

Din cei 24 de politicieni prezenți la Prime Tv în știri, 9 au apărut cu o frecvență cuprinsă între 2 și 5 ori, iar ceilalți – de câte 1 dată. 4 politicieni din cei 9 reprezintă PDM și toți 4 au fost plasați și-n context pozitiv, iar unul – V.Plahotniuc, exclusiv în context pozitiv. În context negativ au apărut 2 politicieni: R.Usatai – 1 dată, și Gr. Petrenco – de 2 ori (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 7

Prime Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Marian Lupu	5	2	0	3
Andrian Candu	4	2	0	2
Renato Usatai	4	0	1	3
Vlad Plahotniuc	4	4	0	0
Grigore Petrenco	3	0	2	1
Artur Resetnicov	2	0	0	2
Dorin Chirtoaca	2	0	0	2
Dumitru Diacov	2	1	0	1
Marc Tkaciuc	2	0	0	2

Prime Tv a mediatizat 10 concurenți electorali, iar cel mai des, ca și anterior – PDM, de 25 de ori, inclusiv în context pozitiv – de 15 ori; PCRM, de 14 ori, inclusiv de 2 ori în context pozitiv și 1 dată – în context negativ; PPP, de 11 ori, inclusiv de 4 ori în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 8

Prime Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	25	15	0	10
*PCRM	14	2	1	11
*PPP	11	0	4	7
*PL	6	1	0	5
*PLDM	4	0	0	4
*PSRM	4	0	2	2
*MR	2	0	0	2
*PPRM	2	1	0	1
*PCR	1	0	1	0
*PVE	1	0	0	1

Publika Tv

Publika Tv a mediatizat 5 funcționari de stat, cu 3 mai puțin decât data trecută, iar cel mai des – pe N.Timofti, de 4 ori. Toți protagoniștii au fost plasați în știrile electorale în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 9

Publika Tv Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	4	0	0	4
*Iurie Leanca	3	0	0	3
*Igor Corman	2	0	0	2
*Vasile Bumacov	1	0	0	1
*Alexandru Botnari	1	0	0	1

În știrile electorale de la Publika Tv au fost mediatizați 31 de politicieni. 14 politicieni au apărut la ecran cu o frecvență de 2-6 ori. 5 politicieni din cei 14 au fost plasați și în context pozitiv. Toți 5 reprezintă PDM. 3 politicieni – Gr.Petrenco, I.Dodon și Iu.Leancă au apărut, câte 1 dată, și în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 10

Publika Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Andrian Candu	6	2	0	4
Grigore Petrenco	4	0	1	3
Marian Lupu	4	2	0	2
Alexandr Petkov	3	0	0	3
Dorin Chirtoaca	2	0	0	2
Igor Corman	2	1	0	1
Igor Dodon	2	0	1	1
Iurie Leanca	2	0	1	1
Marc Tkaciuc	2	0	0	2
Monica Babuc	2	1	0	1
Pavel Filip	2	0	0	2
Renato Usatai	2	0	0	2
Vasile Botnari	2	0	0	2
Vlad Plahotniuc	2	2	0	0

Publika Tv a mediatizat 12 concurenți electorali, iar cel mai des – PDM, în 30 de rânduri; PPP, în 17 rânduri și PCRM, în 14 rânduri. Unicul concurent electoral plasat în știri în context pozitiv, de 16 ori, a fost PDM. PPP, PCRM și PSRM au apărut în context negativ de câte 2 ori, iar PLDM – 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 11

Publika Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	30	16	0	14
*PPP	17	0	2	15
*PCRM	14	0	2	12
*PL	7	0	0	7
*PLDM	7	0	1	6
*PSRM	5	0	2	3
*PPRM	3	0	0	3

Canal 2

Canal 2 a mediatizat în știri 8 funcționari de stat, inclusiv 3 – de 2-4 ori. Unul – Iu.Leancă, a apărut 1 dată în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 12

Canal 2 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	4	0	0	4
*Iurie Leanca	3	0	1	2
*Igor Corman	2	0	0	2

Canal 2 a mediatizat în știri electorale 19 politicieni, 8 dintre care – cu o frecvență cuprinsă între 2 și 6 ori. Ca și data trecută, doi protagoniști – M.Lupu, 1 dată din 6 apariții, și V.Plahotniuc, de 2 ori din 2 apariții, au fost plasați în context pozitiv. Gr.Petrenco, în 2 rânduri din 3, a apărut în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 13

Canal 2 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Marian Lupu	6	1	0	5
Renato Usatai	4	0	0	4

Grigore Petrenco	3	0	2	1
Andrian Candu	2	0	0	2
Artur Resetnicov	2	0	0	2
Dorin Chirtoaca	2	0	0	2
Dumitru Diacov	2	0	0	2
Vlad Plahotniuc	2	2	0	0

Canal 2 a mediatizat în știri 8 concurenți electorali, iar cel mai des – PDM, de 23 de ori; PCRM, de 16 ori și PPP, de 12 ori. PDM a fost plasat în context pozitiv de 13 ori, iar PCRM, PL și PLDM – câte 1 dată. PCRM și PPP au apărut de câte 3 ori în context negativ, iar PLDM, PSRM și PCR – câte 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 14

Canal 2 Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	23	13	0	10
*PCRM	16	1	3	12
*PPP	12	0	3	9
*PL	6	1	0	5
*PLDM	4	1	1	2
*PSRM	2	0	1	1
*PCR	1	0	1	0
*PPRM	1	0	0	1

Canal 3

Canal 3 a mediatizat 4 funcționari de stat – de 2 ori mai puțini, decât data trecută. Cel mai des au apărut la ecran în știri N.Timofti, de 5 ori, și Iu.Leancă – de 4 ori, inclusiv 1 dată – în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 15

Canal 3 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	5	0	0	5
*Iurie Leanca	4	0	1	3
*Igor Corman	2	0	0	2
*Vasile Bumacov	1	0	0	1

În știrile electorale de la Canal 3 au fost mediatizați 28 de politicieni, cu 5 mai mult decât data trecută. 12 politicieni, inclusiv 5 reprezentând PDM, au avut o frecvență a aparițiilor în știri electorale cuprinsă între 2 și 6 ori. Din 5 reprezentanți ai PDM 4 au apărut și în context pozitiv: V.Plahotniuc – de 4 ori din 5, iar M.Lupu, I.Corman și P.Filip – de câte 1 dată. În context negativ au apărut de câte 3 ori D.Chirtoacă și Gr.Petrenco, iar M.Tkaciuc – 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 16

Canal 3 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Marian Lupu	6	1	0	5
Dorin Chirtoaca	5	0	3	2
Vlad Plahotniuc	5	4	0	1
Andrian Candu	4	0	0	4
Renato Usatai	4	0	0	4
Grigore Petrenco	3	0	3	0
Dumitru Diacov	2	0	0	2
Igor Corman	2	1	0	1
Marc Tkaciuc	2	0	1	1
Pavel Filip	2	1	0	1
Valeri Klimenko	2	0	0	2
Vasile Botnari	2	0	0	2

Canal 3 a mediatizat în știri 11 concurenți electorali, iar cel mai des, ca și datele trecute – PDM, de 37 de ori. PDM este și singurul concurent electoral care în 17 rânduri a fost plasat în context pozitiv. PCRM, PPP și PL au apărut de câte 4 ori în context negativ, iar PSRM – 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 17

Canal 3 Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	37	17	0	20
*PCRM	17	0	4	13
*PPP	11	0	4	7
*PL	10	0	4	6
*PLDM	4	0	0	4
*MR	3	0	0	3
*PPRM	2	0	0	2
*PSRM	2	0	1	1

Pro Tv

Pro Tv a mediatizat în știri electorale 8 funcționari de stat, cu 5 mai puțin decât în săptămâna trecută, iar cel mai des – Iu.Leancă și N.Timofte, de câte 7 ori. Iu.Leancă a apărut de 2 ori – în context pozitiv; iar N.Timofte – 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 18

Pro Tv Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	7	2	0	5
*Nicolae Timofte	7	1	0	6
*Igor Corman	1	0	0	1
*Igor Grosu	1	0	0	1
*Oleg Efrim	1	0	0	1
*Sergiu Diaconu	1	0	0	1
*Vasile Bumacov	1	0	0	1
*Nistor Grozavu	1	0	0	1

În știrile electorale de la Pro Tv au fost prezenți 44 de politicieni, cu 19 mai mulți decât data trecută. 15 politicieni au apărut la ecran cu o frecvență cuprinsă între 2 și 6 ori. Un singur politician, D.Chirtoacă, 1 dată din 4 apariții, a fost plasat în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 19

Pro Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Renato Usatai	6	0	0	6
Vlad Filat	6	0	0	6
Dorin Chirtoaca	4	0	1	3
Grigore Petrenco	4	0	0	4
Igor Dodon	4	0	0	4
Andrian Candu	3	0	0	3
Iurie Leanca	3	0	0	3
Marian Lupu	3	0	0	3
Mihai Ghimpu	3	0	0	3
Vlad Plahotniuc	3	0	0	3
Vladimir Voronin	3	0	0	3
Alexandr Petkov	2	0	0	2
Valeri Klimenko	2	0	0	2
Valeriu Plesca	2	0	0	2
Veaceslav Negruta	2	0	0	2

Pro Tv a mediatizat în știri 22 de concurenți electorali, cu 10 mai mulți decât săptămâna precedentă. Concurenții electorali de pe primele 5 poziții au avut o frecvență a aparițiilor cuprinsă între 14 și 18 ori. PL a fost plasat 1 dată în context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 20

Pro Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	18	0	0	18
*PLDM	18	0	0	18
*PL	17	0	1	16
*PPP	16	0	0	16
*PCRM	14	0	0	14
*PLR	7	0	0	7
*MR	4	0	0	4
*PNL	4	0	0	4
*PSRM	4	0	0	4

Tv 7

Tv 7 a mediatizat în știrile electorale 9 funcționari de stat, iar cel mai des, ca și data trecută – pe Iu.Leancă, de 8 ori, inclusiv 1 dată – în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 21

Tv 7 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	8	1	0	7
*Nicolae Timofti	4	0	0	4
*Oleg Efrim	3	0	0	3
*Igor Corman	2	0	0	2
*Igor Grosu	2	0	0	2

În știrile electorale de la Tv 7 au fost prezenți 35 de politicieni, cu 5 mai mult decât în săptămâna precedentă. Liderul PLDM V.Filat a apărut la ecran cel mai des, de 6 ori, inclusiv în 3 rânduri, ca și în ultimele două săptămâni, în context pozitiv. În context pozitiv au mai apărut Iu.Leancă, de 2 ori, și D.Chirtoacă – 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 22

Tv 7 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Vlad Filat	6	3	0	3
Andrian Candu	3	0	0	3
Dorin Chirtoaca	2	1	0	1
Ion Hadarca	2	0	0	2
Iurie Leanca	2	2	0	0
Oleg Cernei	2	0	0	2
Renato Usatai	2	0	0	2
Victor Gurau	2	0	0	2

Tv 7 a mediatizat în știri 12 concurenți electorali, iar cel mai des – PCRM, de 18 ori, și PLDM, de 17 ori. PLDM cel mai des a fost plasat și în context pozitiv – de 8 ori, iar PCRM, PDM, PLR, PL și PPP – câte 1 dată. PCRM, 1 dată, a apărut și-n context negativ (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 23

Tv 7 Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PCRM	18	1	1	16
*PLDM	17	8	0	9
*PDM	8	1	0	7
*PLR	8	1	0	7

*PSRM	8	0	0	8
*PL	7	1	0	6
*PPP	7	1	0	6
*CI-OC	2	0	0	2
*PpNT	2	0	0	2

Jurnal Tv

Jurnal Tv a mediatizat în știri electorale 5 funcționari de stat, de două ori mai puțini decât săptămâna trecută. Toți protagoniștii au apărut în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 24

Jurnal Tv Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	5	0	0	5
*Turie Leanca	3	0	0	3
*Oleg Efrim	1	0	0	1
*Vasile Bumacov	1	0	0	1
*Igor Corman	1	0	0	1

Jurnal Tv a mediatizat în știrile electorale 24 de politicieni, cu 8 mai puțini decât data trecută. Ca și în săptămâna precedentă, de cele mai multe ori la ecran a apărut V.Plahotniuc – de 12 ori, inclusiv de 7 ori – în context negativ. Nici un protagonist politician nu a fost plasat în știri în context pozitiv. În context negativ au apărut A.Candu și C.Botnari, de câte 2 ori; D.Diacov și Iu.Leancă – de câte 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 25

Jurnal Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Vlad Plahotniuc	12	0	7	5
Dumitru Diacov	8	0	1	7
Marian Lupu	6	0	0	6
Igor Corman	4	0	0	4
Valeriu Strelet	4	0	0	4
Iurie Leanca	3	0	1	2
Vlad Filat	3	0	0	3
Andrian Candu	2	0	2	0
Constantin Botnari	2	0	2	0
Dorin Chirtoaca	2	0	0	2
Ion Hadarca	2	0	0	2
Mihai Ghimpu	2	0	0	2

Ca și în săptămâna anterioară Jurnal Tv a mediatizat 7 concurenți electorali, iar cel mai des – PDM, de 46 de ori, inclusiv de 17 ori – în context negativ. În context negativ a mai apărut PLDM – de 2 ori din 13 (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 26

Jurnal Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	46	0	17	29
*PLDM	13	0	2	11
*PL	8	0	0	8
*PLR	8	0	0	8
*PCRM	4	0	0	4
*PPP	1	0	0	1
*PSRM	1	0	0	1

N4

În știrile N4 cu caracter electoral au fost prezenți 7 funcționari de stat, iar cel mai des – Iu.Leancă – de 5 ori, inclusiv de 2 ori – în context pozitiv și 1 dată – în context negativ. În context pozitiv au mai fost plasați N.Timofti – 1 dată din 4 apariții, și D.Recean – 1 dată din 2 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 27

N4 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	5	2	1	2
*Nicolae Timofti	4	1	0	3
*Dorin Recean	2	1	0	1
*Alexandru Usatai	2	0	0	2

În știrile electorale de la N 4 au fost prezenți 28 de politicieni, cu 10 mai mulți decât în perioada anterioară de monitorizare. Cel mai des a apărut la ecran, ca și în ultimele trei perioade de monitorizare – V.Filat, de 9 ori, inclusiv de 4 ori în context pozitiv și 1 dată – în context negativ. În context negativ au mai fost plasați V.Plahotniuc, de 2 ori; R.Usatâi și I. Dodon – de câte 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 28

N4 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Vlad Filat	9	4	1	4
Igor Dodon	3	0	1	2
Renato Usatai	3	0	1	2
Valeriu Cosarciuc	3	0	0	3
Vlad Plahotniuc	3	0	2	1
Grigore Petrenco	2	0	0	2
Ion Hadarca	2	0	0	2
Vladimir Voronin	2	0	0	2

N4 a mediatizat în știri 13 concurenți electorali. Ocupanții primelor 4 poziții au avut o frecvență a aparițiilor cuprinsă între 10 și 17 ori. Cel mai des în context pozitiv a fost plasat PLDM – de 5 ori, iar în context negativ – PDM, de 6 ori (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 29

N4 Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PCRM	17	1	0	16
*PLDM	15	5	2	8
*PDM	13	0	6	7
*PPP	10	1	1	8
*PL	7	0	0	7
*PLR	7	1	0	6
*PSRM	7	0	1	6
*PPRM	6	0	0	6
*PCR	3	0	0	3

Accent Tv

Accent Tv a mediatizat în știri electorale 4 funcționari de stat, de 2 ori mai puțini decât data trecută. Doi protagoniști au fost plasați în context negativ: N.Timofti – de 2 ori din 5 apariții, și D.Recean – de 2 ori din 2 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 30

Accent Tv Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Nicolae Timofti	5	0	2	3
*Dorin Recean	2	0	2	0

În știrile electorale de la Accent Tv au fost prezenți 32 de politicieni, 9 dintre care – cu o vizibilitate cuprinsă între 2 și 9 apariții. Ca și data trecută, în capul listei este R.Usatâi, cu 9 apariții, și singurul care 1 dată a fost plasat în context pozitiv. V.Plahotniuc, în 7 rânduri din 9 a apărut în context negativ, iar V.Filat – în 3 rânduri din 8 apariții (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 31

Accent Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Renato Usatai	9	1	0	8
Vlad Plahotniuc	9	0	7	2
Vlad Filat	8	0	3	5
Grigore Petrenco	3	0	0	3
Constantin Botnari	2	0	2	0
Dorin Chirtoaca	2	0	1	1
Igor Dodon	2	0	0	2
Mihai Ghimpu	2	0	0	2
Vladimir Voronin	2	0	0	2

Accent Tv a mediatizat în știri, ca și data trecută, 16 concurenți electorali, 7 dintre care au avut o vizibilitate cuprinsă între 5 și 21 de apariții. PDM a apărut în știri electorale de 21 de ori, inclusiv în context negativ – de 14 ori. PLDM în 6 rânduri din 16 apariții a fost plasat în context negativ. PL și PLR au apărut în context negativ de câte 2 ori, iar PCRM – 1 dată. PPP este singurul concurent electoral plasat, 1 dată, în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 32

Accent Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	21	0	14	7
*PPP	18	1	0	17
*PLDM	16	0	6	10
*PCRM	12	0	1	11
*PL	10	0	2	8
*PSRM	6	0	0	6
*PLR	5	0	2	3

Canal Regional

Canal Regional a mediatizat în știri electorale 4 funcționari de stat, cu 3 mai puțini decât în săptămâna precedentă. Toți au apărut de câte 1 dată, iar Iu.Leancă – în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 33

Canal Regional Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Dorin Recean	1	0	0	1
*Iulian Groza	1	0	0	1
*Iurie Leanca	1	1	0	0
*Oleg Efrim	1	0	0	1

În știrile electorale de la Canal Regional au fost prezenți 35 de politicieni, cu 15 mai mulți decât în perioada anterioară de monitorizare, majoritatea absolută, de câte 1 dată. Doi politicieni au apărut în context negativ: I.Dodon – de 2 ori și V.Filat – 1 dată (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 34

Canal Regional Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Igor Dodon	2	0	2	0
Vlad Filat	2	0	1	1

Canal Regional a mediatizat în știri 20 de concurenți electorali, cu 6 mai mulți decât în săptămâna trecută, 9 având o vizibilitate cuprinsă între 2 și 7 apariții. PLDM și PDM, câte 1 dată, au fost plasați și în context negativ, iar PSRM – de 3 ori (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 35

Canal Regional Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PLDM	7	0	1	6
*PSRM	6	0	3	3
*PDM	5	0	1	4
*MPA	2	0	0	2
*PDA	2	0	0	2
*PPM	2	0	0	2
*PPRM	2	0	0	2
*PR	2	0	0	2
*UCM	2	0	0	2

GRT

În știrile electorale de la GRT au fost mediatizați 8 funcționari de stat, de câte 1 dată. Toți protagoniștii au apărut în context neutru (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 36

GRT Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Andrei Usatai	1	0	0	1
*Dumitru Constantinov	1	0	0	1
*Gheorghe Gaberi	1	0	0	1
*Ilie Topciu	1	0	0	1
*Iulian Groza	1	0	0	1
Ivan Burgudji	1	0	0	1
*Ivan Sari	1	0	0	1
*Mihail Formuzal	1	0	0	1

În știrile electorale de la GRT se regăsesc 4 politicieni (data trecută – 9), cu câte 1 apariție. A.Candu a fost plasat în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 37

GRT Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Andrian Candu	1	1	0	0
Igor Corman	1	0	0	1
Mihail Formuzal	1	0	0	1
Sergiu Sarbu	1	0	0	1

GRT a mediatizat 3 concurenți electorali, cu 10 mai puțini decât data trecută, iar cel mai des – PDM, inclusiv 1 dată din 4 – în context pozitiv (a se vedea tabelul alăturat).

Tabelul 38

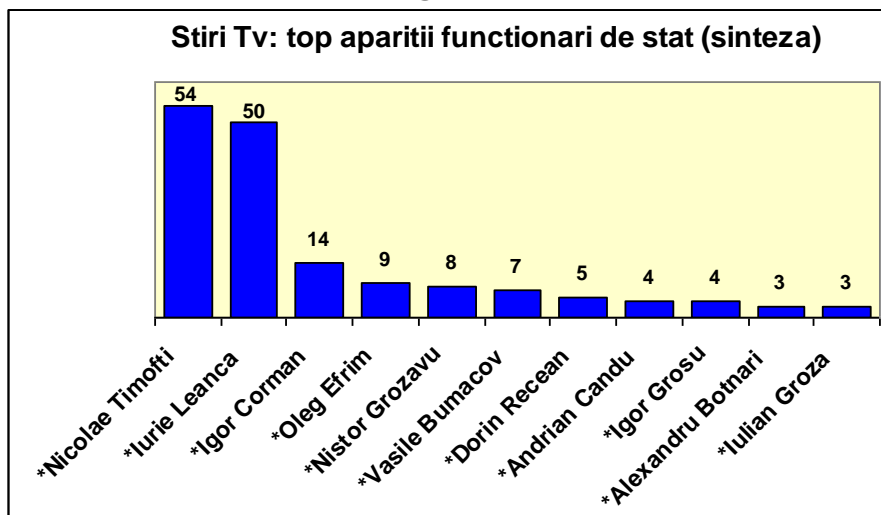
GRT Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	4	1	0	3
*BE-UV	1	0	0	1
*PLR	1	0	0	1

3.3 Știrile cu caracter electoral. Generalizări

Frecvență apariții funcționari de stat

În perioada 16 - 22 noiembrie, cumulată, în știrile electorale de la televiziunile monitorizate, au fost prezenți 27 de funcționari de stat, cu 8 mai puțini decât în săptămâna trecută. Cel mai des au apărut președintele N.Timofci, de 54 de ori, și premierul Iu.Leanca, de 50 de ori (a se vedea diagrama alăturată). Pe locul trei în top este spicherul I.Corman, cu 14 apariții. N.Timofci a apărut de cele mai multe ori la 8 dintre televiziunile monitorizate. La Tv7 și la N4 mai des decât președintele a apărut în știrile electorale premierul. Canal Regional și GRT nu au difuzat știri cu acești doi protagoniști.

Diagrama 1

Frecvență apariții politicieni

Televiziunile monitorizate au mediatizat în știri, cumulată, 122 de politicieni, cu 11 mai puțini decât data trecută. Cea mai mare vizibilitate – 43 de apariții, a avut-o, ca și în săptămâna precedentă, V.Plahotniuc. Următoarele poziții sunt deținute de V.Filat, R.Usatâi și M.Lupu – cu 40, 37 și, respectiv, 36 de apariții (a se vedea diagrama alăturată).

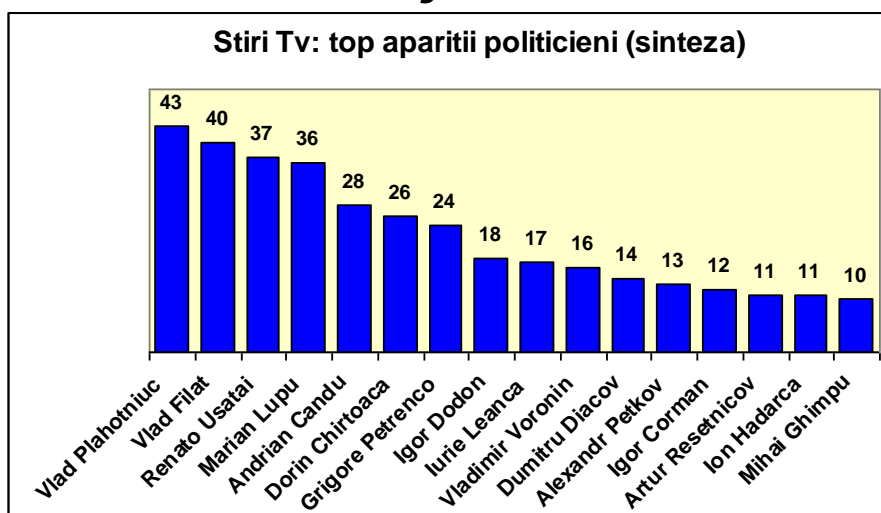
Din 43 de apariții ale lui V.Plahotniuc, jumătate (21) revin la Jurnal Tv (12) și la Accent Tv (9). În știrile electorale de la Tv7 și GRT respectivul protagonist a fost lipsă.

Din 40 de apariții ale liderului PLDM, V.Filat, aproape jumătate (17) au fost înregistrate la 2 televiziuni – N 4, de 9 ori și Accent Tv – de 8 ori. Ca și data trecută, V.Filat, nu a apărut în știrile electorale de la televiziunile Prime Tv, Canal 3, Canal 2 și GRT.

Din 37 de apariții ale lui R.Usatâi, 15 au fost în știrile de la Accent Tv (9) și ProTv (6), iar 12 (câte 4) – la Prime tv, Canal 2 și Canal 3. Respectivul politician a lipsit în știrile electorale de la Jurnal Tv, Canal Regional și GRT.

Din 36 de apariții ale liderului PDM, M.Lupu, 27 s-au regăsit în știrile electorale de la Jurnal Tv (6), Canal 2 și Canal 3 (de câte 6 ori), Prime Tv (5) și Publika Tv (4). M.Lupu nu a apărut în știrile electorale de la GRT.

Diagrama 2

Frecvență apariții concurenți electorali

În perioada de referință cea mai mare vizibilitate în știri la televiziunile monitorizate, ca și în două rânduri anterioare, a avut-o, detașat, PDM – 247 de apariții (a se vedea diagrama alăturată).

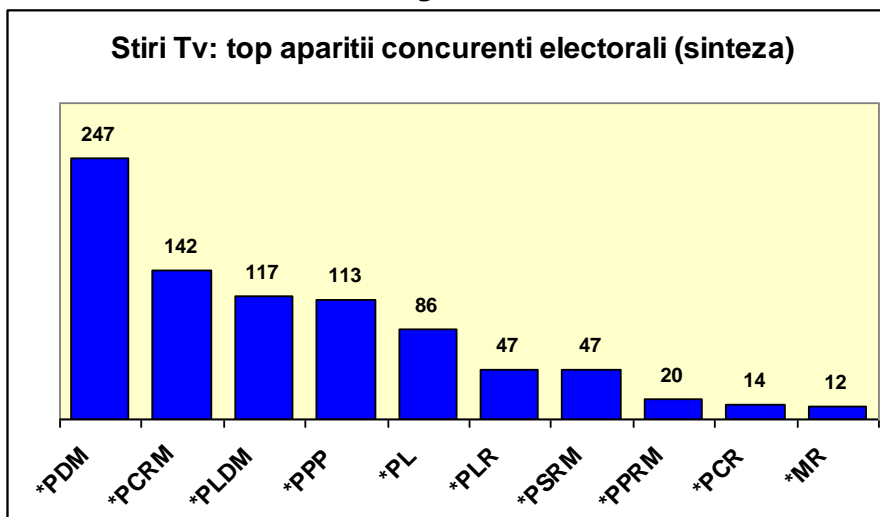
Din cele 247 de apariții ale PDM în știri 115 (46%) au fost difuzate la 4 televiziuni: Prime Tv (25), Publika Tv (30), Canal 2 (23) și Canal 3 (37). Totuși, cel mai mare număr de știri cu prezența PDM le-a difuzat Jurnal Tv – 46.

PCRM a lipsit din știrile electorale la GRT. La Canal Regional și la Jurnal Tv a avut o vizibilitate redusă. La celelalte televiziuni a apărut între 12 (Accent Tv) și 18 ori (Tv7).

PLDM a lipsit din știrile electorale la GRT. La Prime Tv, Publika Tv, Canal 2, Canal 3 și Canal Regional a avut o vizibilitate redusă. La alte posturi a apărut între 12 (Moldova 1) și 18 ori (ProTv).

PPP a lipsit din știrile electorale la GRT. La Canal Regional, Jurnal Tv și Tv 7 a avut o vizibilitate redusă. La celelalte televiziuni a apărut între 9 (Moldova 1) și 18 ori (Accent Tv).

Diagrama 3

În perioada 1 - 8 noiembrie (PDM – 205 apariții; PCRM – 87; PLDM – 74), decalajul între prima și a doua poziție constituie 118 apariții, iar între prima și a treia – 131.

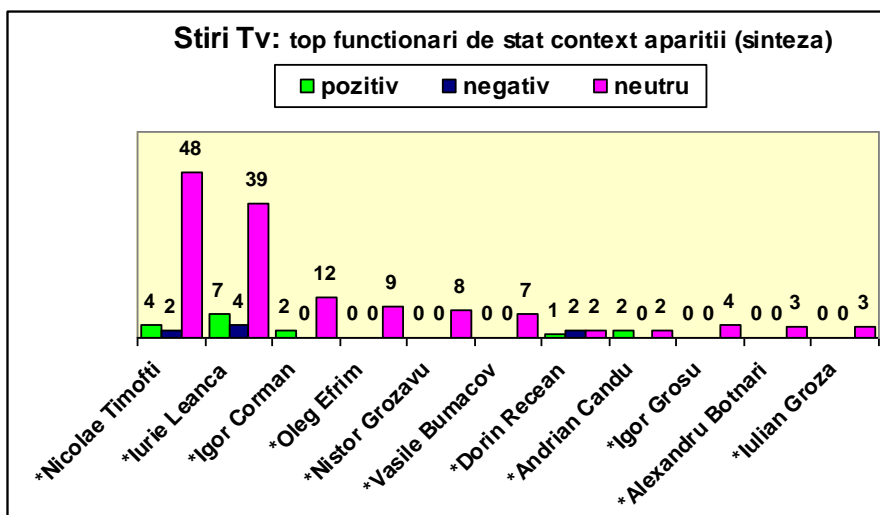
În perioada 9 - 15 noiembrie (PDM – 201 apariții; PLDM – 119; PCRM – 104), decalajul între prima și a doua poziție constituie 82 apariții, iar între prima și a treia – 97.

În perioada 16 - 22 noiembrie (PDM – 247 apariții; PCRM – 142 și PLDM – 117), decalajul între prima și a doua poziție constituie 105 apariții, iar între prima și a treia – 130.

Context apariții funcționari de stat

De cele mai multe ori funcționarii de stat au fost prezentați în știri electorale în context neutru. În context pozitiv au fost plasați 5 funcționari, iar cel mai des – Iu.Leancă, de 7 ori. Iu.Leancă, cel mai des, a fost plasat și în context negativ – de 4 ori (a se vedea diagrama alăturată).

Diagrama 4

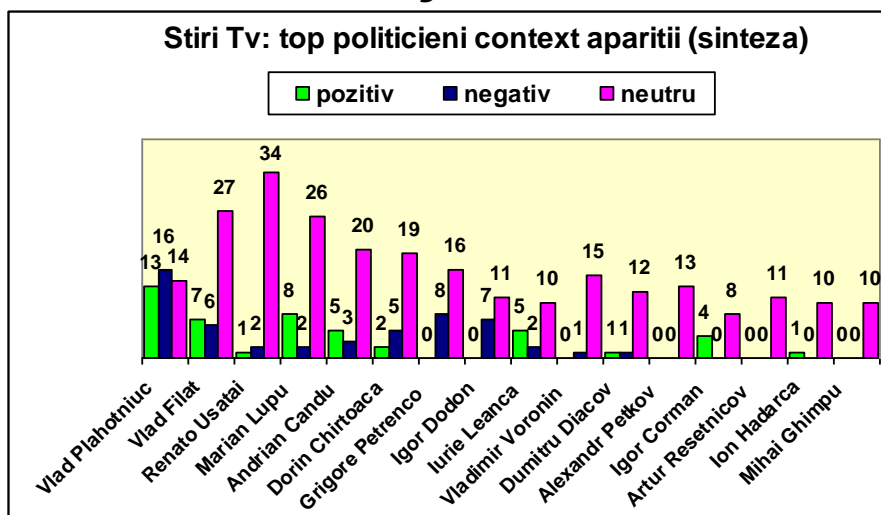
Context apariții politicieni

Ca și data trecută, cu o singură excepție (V.Plahotniuc), politicienii au apărut în știrile electorale de cele mai dese ori în context neutru (a se vedea diagrama alăturată).

10 politicieni au fost plasați în context pozitiv, iar cel mai des – V.Plahotniuc, de 13 ori, M. Lupu, de 8 ori, și V.Filat, de 7 ori. 12 din 13 apariții în context pozitiv ale lui V.Plahotniuc au fost atestate în știrile electorale de la 4 televiziuni – Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3. Aparițiile (7) în context pozitiv ale lui V.Filat au fost în știrile electorale de la 2 televiziuni – Tv7 (3) și N4 (4).

În context negativ cel mai des au fost plasați în știri electorale V.Plahotniuc, de 16 ori, și Gr.Petrenco, de 8 ori. 14 din 16 apariții în context negativ ale protagonistului V.Plahotniuc au fost atestate la Jurnal Tv și la Accent Tv – de câte 7 ori. Gr.Petrenco a apărut în context negativ la Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3.

Diagrama 5

Context apariții concurenți electorali

În știrile televiziunilor monitorizate concurenții electorali au apărut în majoritatea cazurilor în context neutru (a se vedea diagrama alăturată).

Șase concurenți au apărut în știri electorale și-n context pozitiv, iar cel mai des – PDM, de 66 de ori. În 61 de cazuri (92,4%) (data trecută – în 90,6%) PDM a fost plasat în context pozitiv la Prime Tv (15), Publika Tv (16), Canal 2 (13) și Canal 3 (17).

PLDM a apărut în context pozitiv de 16 ori, inclusiv de 8 ori (50%) la Tv7, și de 5 ori – la N 4.

În context negativ au apărut 8 concurenți electorali, iar cel mai des – PDM, de 38 de ori.

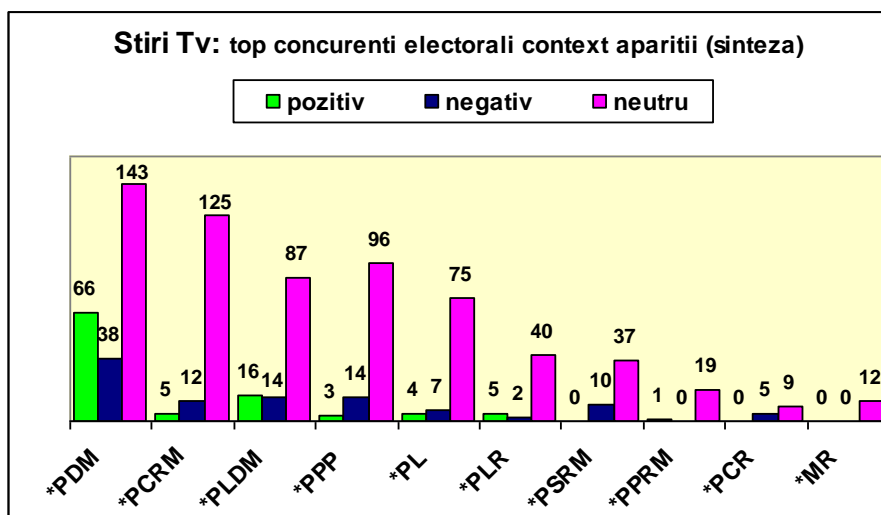
Din 38 de apariții ale PDM în context negativ 31 (81,5%) au fost atestate la două televiziuni: Jurnal Tv – de 17 ori, și la Accent Tv – de 14 ori.

13 din 14 apariții în context negativ ale PPP au fost atestate la 4 televiziuni: Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3.

10 din 12 apariții în context negativ ale PCRM au fost atestate la 4 televiziuni: Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3.

6 (42,8%) din 14 apariții în context negativ ale PLDM au fost atestate la Accent Tv (data trecută acest indicator era de 76%).

Diagrama 6

Concluzii:

- În săptămâna a treia a lunii noiembrie televiziunile monitorizate, exceptând GRT, au difuzat un număr de știri electorale comparabil cu cel din perioadele anterioare. GRT, prin numărul redus de știri electorale și, deci, prin numărul redus de concurenți electorali despre care a relatat în știri, nu a putut contribui la o informare adecvată a publicului său;
- În comparație cu perioada precedentă, situația a degradat ușor pe trei segmente monitorizate: numărul știrilor electorale cu caracter conflictual, pluralitatea surselor în știrile conflictuale și atitudinea reporterilor;
- În linii mari, televiziunile monitorizate au asigurat în știri un anumit echilibru al prezenței în știrile electorale a două categorii de protagoniști - funcționari de stat și politicieni;
- cel mai mare dezechilibru a fost atestat la 5 televiziuni: Prime Tv, Publika Tv, Canal 2, Canal 3 și Jurnal Tv, cu referire la frecvența aparițiilor concurenților electorali și la contextul plasării acestora în știri. Astfel, Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3 au mediatizat masiv și în context pozitiv PDM, situația fiind comparabilă cu cea din prima săptămână de monitorizare a lunii noiembrie. Jurnal Tv a mediatizat masiv în știri electorale PDM în context negativ;
- Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3 au plasat în știri doi concurenți electorali – PPP și PCRM, preponderent în context negativ;
- la Tv7 și N4 a fost înregistrat un anumit dezechilibru în numărul de apariții ale concurentului electoral PLDM în context pozitiv, iar la Accent Tv – în numărul de apariții ale PLDM în context negativ.

Concluzie generală

Televiziunile care în săptămâna precedentă de monitorizare își temperaseră zelul favorizării clare a unor concurenți electorali și defavorizării altora, au reluat în această săptămână practicile păguboase anterioare. Parte dintre televiziuni au substituit misiunea firească de informare adecvată a electoratului prin luptă electorală ignorând astfel propriile angajamente scrise asumate în declarațiile politicii editoriale pe durata campaniei electorale.

3.4 Emisiunile cu caracter electoral

În perioada 16-22 noiembrie 2014, 10 din cele 12 posturi tv monitorizate au difuzat împreună 29 de emisiuni cu caracter electoral, cu o durată totală de peste 21 de ore. Moldova 1 și Pro TV Chișinău nu au pus pe post nicio emisiune cu caracter electoral în această perioadă. În ceea ce privește durata emisiunilor, cele de la TV7 le-au depășit pe toate celelalte, chiar dacă nu au fost difuzate în cel mai mare număr (a se vedea tabelul de mai jos).

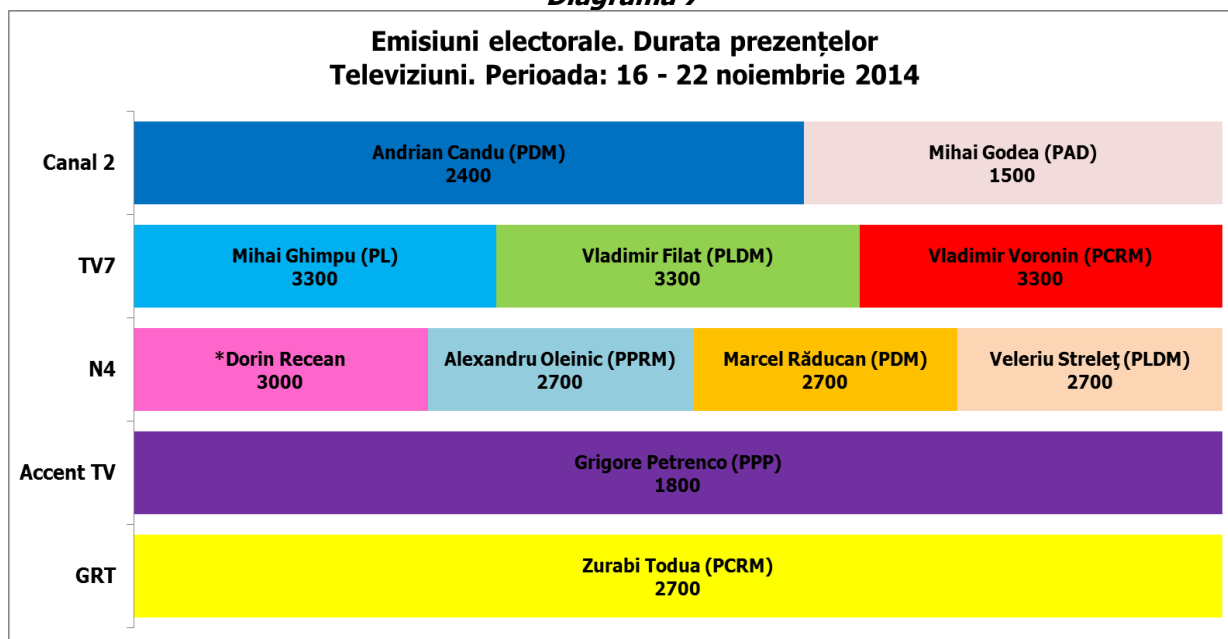
Tabelul 39

Postul TV	Titlul emisiunii	Număr emisiuni	Durata (ore/min/sec)
Moldova 1	Moldova în direct	-	-
Prime TV	Replica	1	0:47:00
Publika TV	Fabrika	2	2:26:53
Canal 2	Tema zilei	5	3:29:10
Canal 3	Особое мнение	5	0:17:11
Pro TV Chișinău	În profunzime	-	-

TV7	Politica	4	4:32:41
Jurnal TV	Cabinetul din umbră	1	1:44:00
N4	Puterea a patra	4	3:16:29
Accent TV	1+1	5	2:50:06
Canal Regional	Loc de dialog	1	0:57:53
GRT	Лицом к региону	1	0:47:51
Total		29	21:09:14

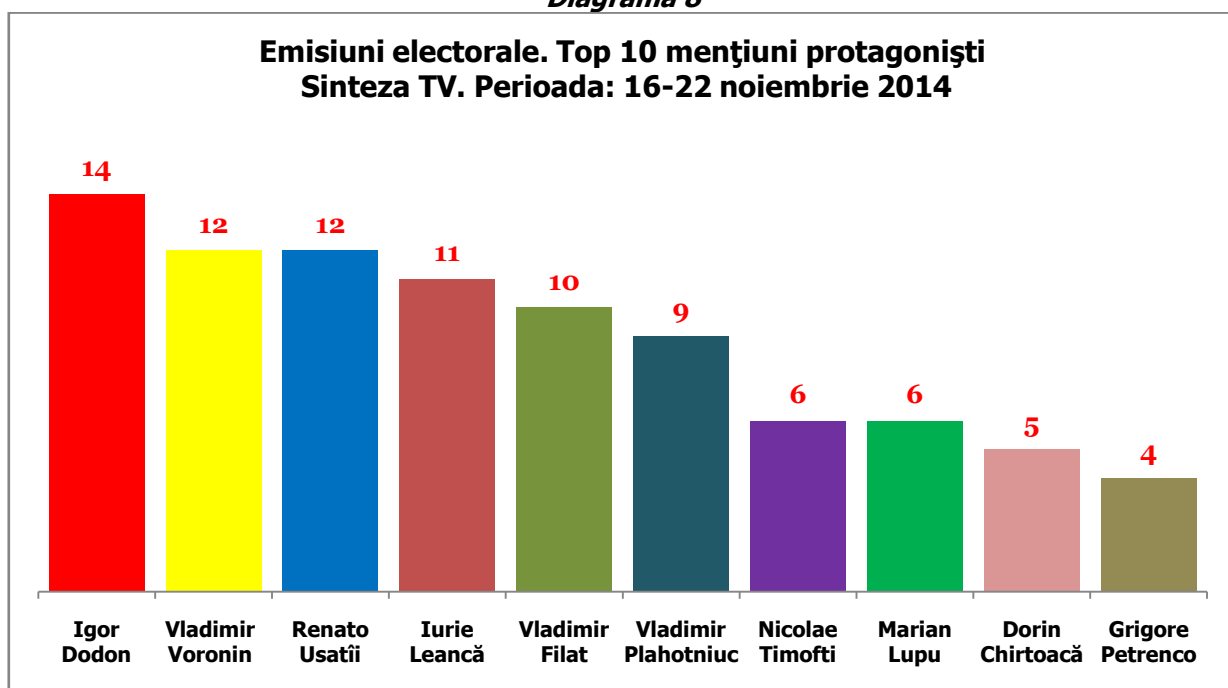
În perioada de referință, cinci din cele zece posturi tv care au difuzat emisiuni cu caracter electoral, au avut ca invitați în studio un protagonist din rândul *funcționarilor de stat* și 10 *politicieni* (a se vedea diagrama de mai jos).

Diagrama 7

De asemenea, în cele 126 de mențiuni din cadrul emisiunilor cu caracter electoral, au fost vizate 36 de persoane. Cumulat, cel mai des a fost menționat Igor Dodon (de 14 ori), urmat de Vladimir Voronin și Renato Usatîi (de câte 12 ori), Iurie Leancă (de câte 11 ori), Vladimir Filat (de 10 ori), Vladimir Plahotniuc (de 9 ori), Nicolae Timofti și Marian Lupu (de câte 6 ori), Dorin Chirtoacă (de 5 ori), Grigore Petrenco (de 4 ori) (a se vedea diagrama de mai jos cu top 10 protagoniști).

Diagrama 8

Cei 10 protagoniști au fost menționați în mod diferit în emisiunile de la posturile de televiziune monitorizate. Astfel, Igor Dodon a avut cea mai mare vizibilitate, fiind menționat în emisiunile cu caracter electoral de la opt posturi tv din zece. Următorii doi protagoniști din top 10, Vladimir Voronin și Renato Usatîi, au fost menționați la emisiunile de la șapte posturi tv din zece.

Iurie Leancă a fost menționat în emisiunile de la șase posturi din zece, iar Vlad Filat și Vlad Plahotniuc – în emisiunile de la cinci televiziuni. Ceilalți patru protagoniști din top 10, au apărut în mențiuni la emisiunile electorale de la câte patru posturi tv din zece.

De asemenea, remarcăm faptul că singura emisiune cu caracter electoral în care au fost menționați toți cei 10 protagoniști este *Politica* de la TV7 (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 40

Nr	Protagoniști	Prime	Publika	Canal2	Canal3	Tv7	Jurnal	N4	A-Tv	CR	GRT	Total
1	Igor Dodon	1	2	1	2	2	2	2	2	-	-	14
2	Vladimir Voronin	1	2	1	2	2	-	2	2	-	-	12
3	Renato Usatîi	1	2	2	-	2	1	2	2	-	-	12
4	Iurie Leancă	1	-	3	-	4	1	1	1	-	-	11
5	Vladimir Filat	-	-	1	-	2	1	2	4	-	-	10
6	Vlad Plahotniuc	-	-	-	-	3	1	1	3	-	1	9
7	Nicolae Timofti	-	-	2	-	1	-	-	2	-	1	6
8	Marian Lupu	-	-	-	1	2	-	2	1	-	-	6
9	Dorin Chirtoacă	-	1	-	-	2	1	1	-	-	-	5
10	Grigore Petrenco	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	4

În cadrul emisiunilor cu caracter electoral au fost mediatizați 18 concurenți electorali. Numărul acestora variază între 5 (la Canal 3 și GRT) și 10 (la TV7) (a se vedea tabelul de mai jos).

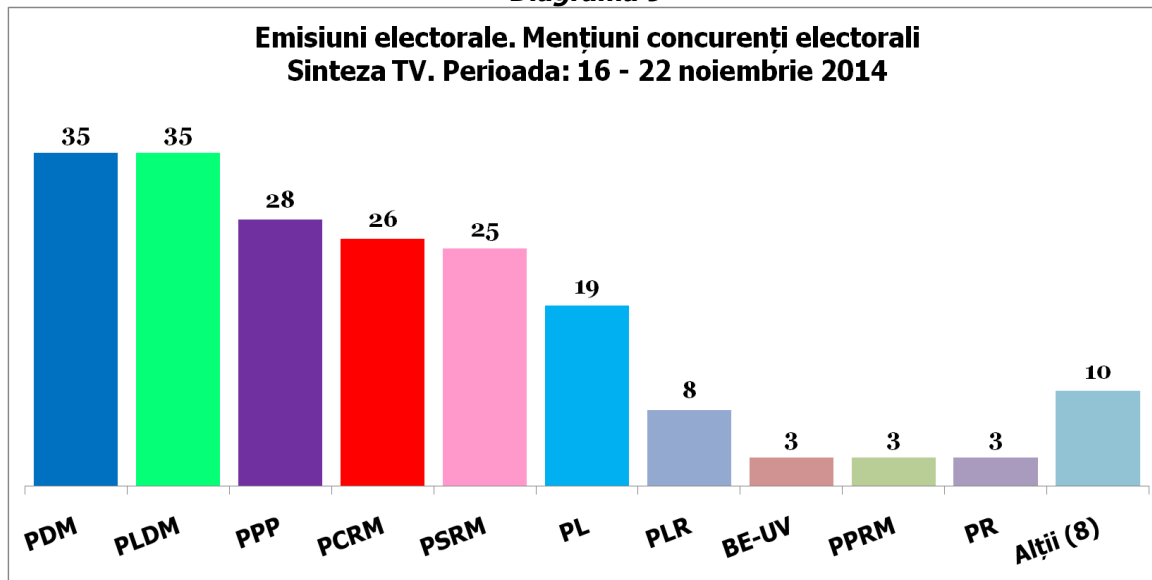
Tabelul 41

Nr.	Prime	Publika	Canal2	Canal3	Tv7	Jurnal	N4	A-Tv	CR	GRT
Concurenți	8	8	7	5	10	7	8	9	6	5
1	BE-UV	PCRM	PAD	PCRM	BE-UV	CI-OB	PCRM	PCRM	MPA	PCRM
2	PCRM	PDM	PCRM	PDM	MPA	PCRM	PDM	PDM	PCRM	PDM
3	PDM	PL	PDM	PR	PCR	PDM	PL	PL	PDA	PLDM
4	PL	PPCD	PL	PPP	PCRM	PL	PLDM	PLDM	PLDM	PPP
5	PLDM	PPM	PLDM	PSRM	PDM	PLDM	PLR	PNL	PLR	PSRM
6	PLR	PPP	PPP		PL	PLR	PPP	PPCD	PR	
7	PPP	PR	PSRM		PLDM	PSRM	PPRM	PPRM		
8	PSRM	PSRM			PLR		PSRM	PSRM		
9					PPP			PPP		
10					PSRM					

Cumulat, cel mai des au fost menționați concurenții electorali PDM și PLDM (de câte 35 de ori), urmați de PPP (de 28 de ori), PCRM (de 26 de ori), PSRM (de 25 de ori), PL (de 19 ori), PLR (de 8 ori), BE-UV, PPRM și PR (de câte 3 ori).

Ceilalți opt concurenți electorali au fost prezenți în emisiunile electorale cu câte 1-2 mențiuni (a se vedea diagrama de mai jos).

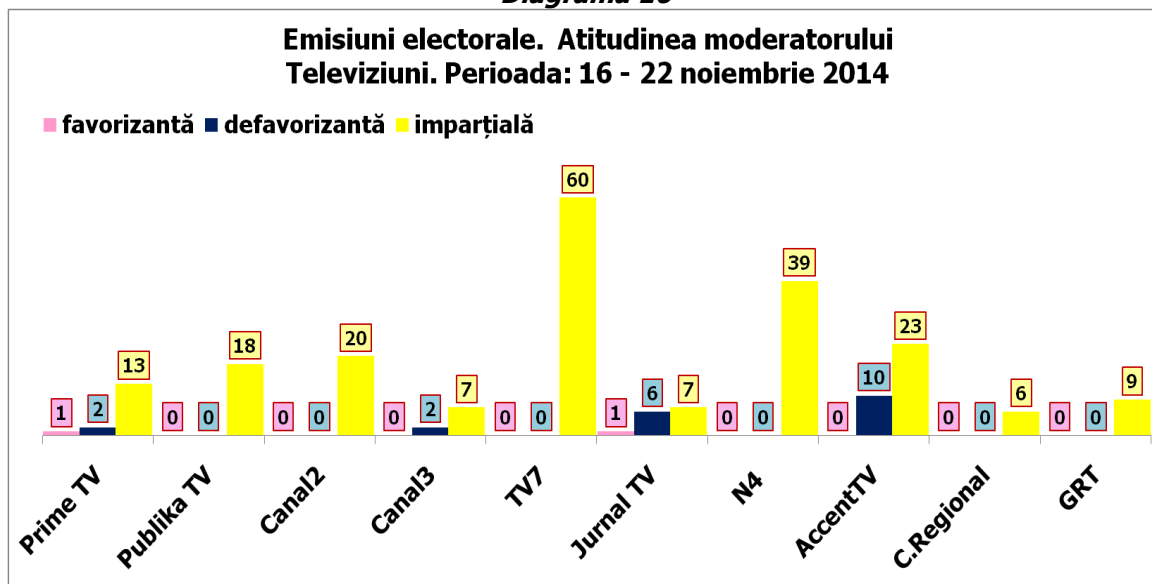
Diagrama 9

Atitudinea moderatorilor în cadrul emisiunilor cu caracter electoral din perioada 16-22 noiembrie 2014 a fost, în majoritatea cazurilor, *imparțială*. În cazul a 6 posturi tv din 10 care au difuzat emisiuni cu caracter electoral în perioada vizată, moderatorii au fost sută la sută *imparțiali* față de invitații în platou sau față de cei menționați. Totuși, în două cazuri moderatorul a avut o atitudine mai degrabă *favorizantă*, iar în 20 de cazuri – una mai degrabă *defavorizantă* față de un protagonist. Cazurile de *favorizare*, au fost înregistrate la Prime TV și Jurnal TV, iar cele de *defavorizare* – la posturile Prime TV, Canal 3, Jurnal TV și Accent TV (a se vedea diagrama de mai jos).

Un caz de *favorizare* a unui protagonist a fost constatat în cadrul emisiunii *Replica* de la Prime TV, față de PDM, iar altul – în emisiunea *Cabinetul din umbră* de la Jurnal TV, față de PLR. Cele 20 de cazuri de *defavorizare* s-au repartizat astfel: la *Replica* de la Prime TV (de două ori față de PPP); la *Особое мнение* de la Canal 3 (de două ori față de PCRМ); la *Cabinetul din umbră* de la Jurnal TV (o dată față de PCRМ, de patru ori față de PDM și o dată față de PLDM); la *1+1* de la Accent TV (o dată față de Nicolae Timofti, de cinci ori față de PDM, de două ori față de PLDM, o dată față de PL și o dată față de Coaliția pro-europeană).

Diagrama 10

Concluzii:

- În perioada 16-22 noiembrie 2014, 10 din 12 posturi tv monitorizate au difuzat împreună 29 de emisiuni cu caracter electoral, numărul acestora variind de la o emisiune la cinci; Două posturi tv (Moldova 1 și Pro TV Chișinău) nu au difuzat astfel de emisiuni;
- În cadrul celor 29 de emisiuni cu caracter electoral, 11 persoane au avut intervenții directe, fiind invitate în platou;
- În cadrul emisiunilor cu caracter electoral de la 10 posturi tv au fost mediatizați 18 concurenți electorali din totalul de 26;

- Cei mai mulți concurenți electorali au fost mediatizați la emisiunea *Politica* de la TV7 (10), iar cei mai puțini – la *Особое мнение* de la Canal 3 și la *Лицом к региону* de la GRT (câte 5);
- PLDM și PDM au fost menționați cel mai des la emisiunile cu caracter electoral de la cele 10 posturi tv;
- PCRM a fost concurentul electoral cu cea mai mare vizibilitate, fiind menționat în cadrul emisiunilor de la toate cele 10 posturi tv;
- Moderatorii emisiunilor au avut o atitudine părtinitoare față de protagoniștii personalizați și sau/concurenții electorali de 22 de ori, fiind semnalate 2 cazuri de *favorizare* și 20 de cazuri de atitudine *defavorizantă* față de protagoniști.

3.5 Publicitatea electorală cu plată

În perioada de referință, 11 din cele 12 posturi de televiziune monitorizate au difuzat publicitate electorală cu plată. Excepție, în acest sens, a făcut Canal Regional, care difuzează, conform *Declarației privind politica editorială în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014*, doar spoturi sociale și de educație civică și electorală.

În perioada monitorizată, nouă concurenți (PCRM, PLDM, PDM, PL, PLR, PPP, PSRM, PPRM, candidatul independent Oleg Cernei) au plasat publicitate electorală la televiziunile vizate.

Moldova 1 este singurul post tv care a difuzat spoturile electorale ale celor nouă concurenți.

Pro TV a difuzat publicitatea electorală pentru șase concurenți electorali (PLDM, PDM, PL, PLR, PSRM și CI-OC).

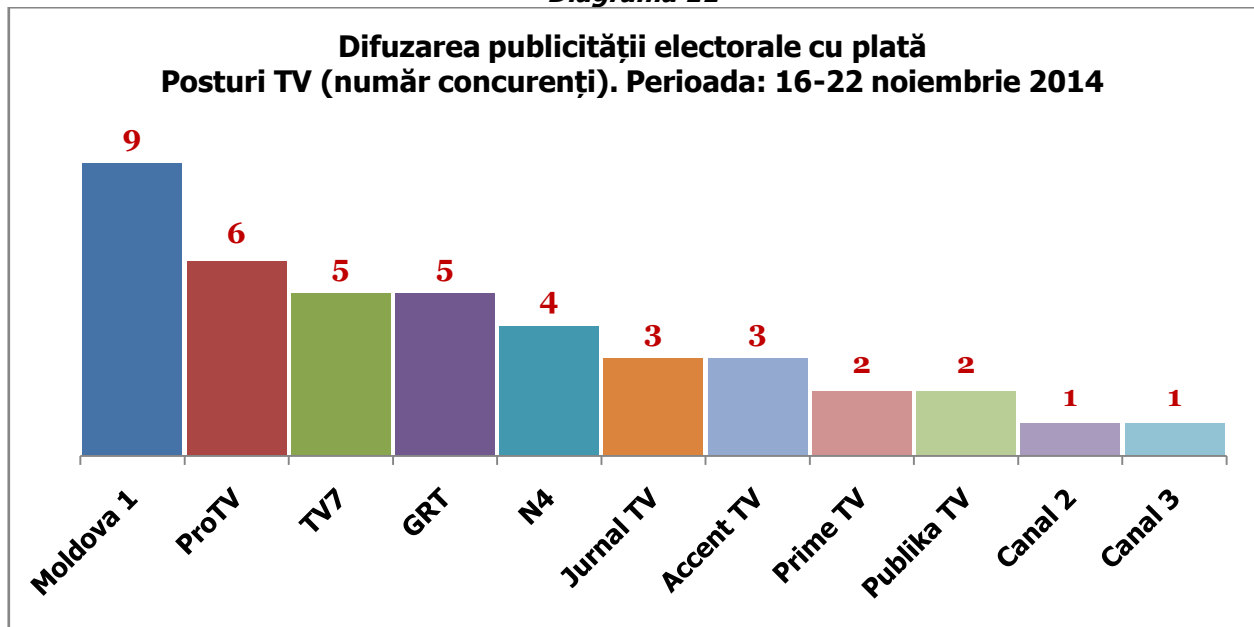
TV7 și GRT au pus pe post spoturile de publicitate electorală contra plată ale cinci concurenți (PLDM, PDM, PPP, PSRM, PL/PCRM).

N4 a difuzat publicitatea a patru concurenți (PLDM, PDM, PPP, PSRM).

Două posturi au difuzat publicitatea a trei concurenți: Jurnal TV – PLDM, PDM, PSRM, și Accent TV – PLDM, PPP, PSRM.

Prime TV și Publika TV au difuzat spoturile PLDM și PDM, iar Canal 2 și Canal 3 – doar pe cele ale PDM (a se vedea diagrama de mai jos).

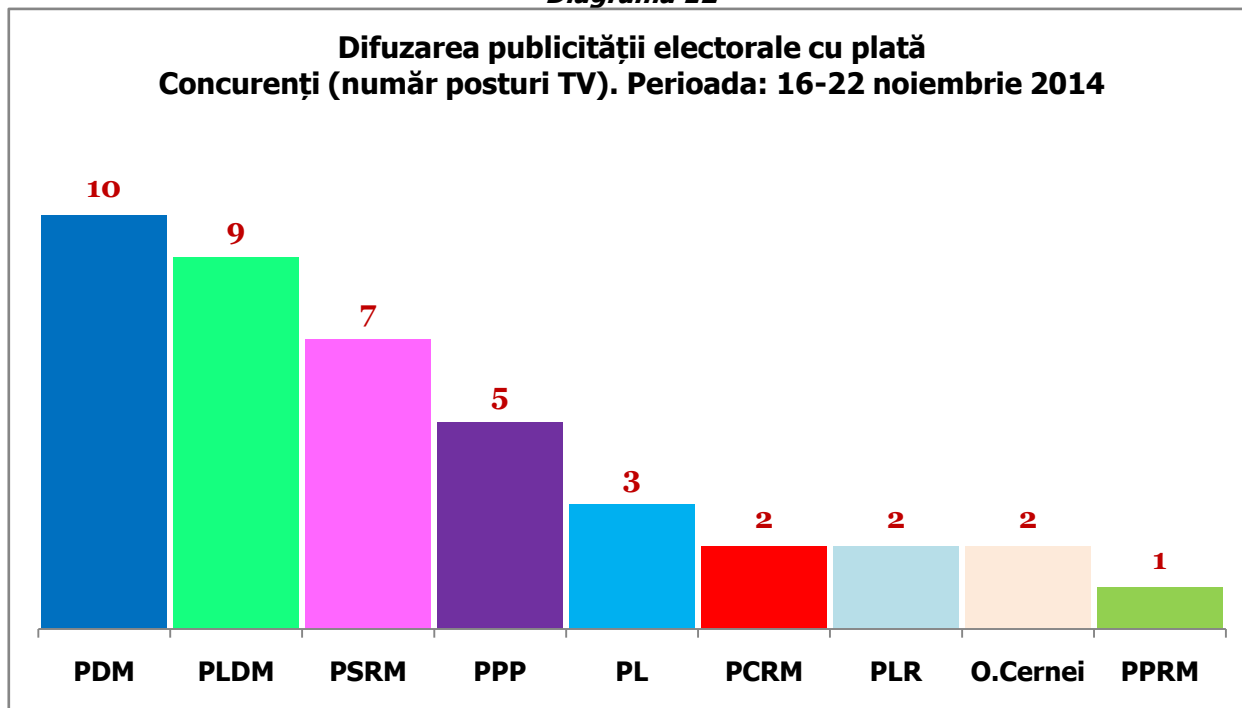
Diagrama 11

Din 9 concurenți electorali care au plasat publicitate cu plată la posturile monitorizate, unul (PDM) a avut cea mai mare vizibilitate, difuzând spoturile la 10 posturi tv din 11.

Alți 6 concurenți electorali (PLDM, PSRM, PPP, PL, PLR, PPRM) au plasat spoturile la același număr de televiziuni ca și în perioada precedentă de raport, candidatul independent Oleg Cernei a revenit cu publicitate electorală după ce în săptămâna anterioară de raport a lipsit, iar PCRM este nou intrat în această listă (a se vedea diagrama de mai jos).

Diagrama 12

În perioada de referință a fost înregistrată o abatere de la regulile privind plasarea publicității electorale contra plată la tv. Este vorba de postul Publika TV, care, pe 16 noiembrie, la ora 8.20, a difuzat două spoturi în loc de unul, ale unui concurent electoral (PLDM) a câte 30 de secunde. Însumat, în ziua respectivă, concurentul PLDM a avut un volum de publicitate electorală cu plată de 150 de secunde, în loc de 120, cât prevede legislația.

Concluzii:

- În perioada de referință, 11 din 12 posturi tv monitorizate au difuzat publicitate electorală cu plată;
- Nouă concurenți electorali au plasat publicitate contra plată la cele 11 posturi tv;
- Un concurent electoral (PDM) a suplimentat cu un post numărul televiziunilor la care a plasat publicitate electorală cu plată;
- Șase concurenți electorali (PLDM, PSRM, PPP, PL, PLR, PPRM) au plasat publicitatea electorală cu plată la aceleași posturi tv ca și în perioada precedentă de raport;
- Cea mai mare vizibilitate prin intermediul spoturilor electorale a avut-o PDM, iar cea mai mică – PPRM;
- Un concurent electoral (PCRM) a plasat pentru prima dată spoturi electorale cu plată la posturile de televiziune monitorizate;
- În perioada de raport un post de televiziune din 11 a comis o abatere de la regulile privind plasarea publicității contra plată la tv.

3.6 Dezbaterile electorale

În perioada 16-22 noiembrie 2014, 8 posturi de televiziune din 12 monitorizate au organizat împreună 24 de dezbateri electorale (19 în limba română și 5 în limba rusă) cu o durată totală de 1016 minute. Dezbaterile electorale au putut fi urmărite la: Pro TV Chișinău – 5 emisiuni, Jurnal TV – 4, Moldova 1, Publika TV și GRT – câte 3, Prime TV, Accent TV și Canal Regional – câte 2.

Cumulat, cele 8 posturi tv au avut 68 de invitați la dezbaterile electorale, reprezentanți ai tuturor celor 26 de concurenți electorali înscriși în cursă pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, precum și 15 invitați care nu s-au prezentat la dezbateri. În acest context, precizăm că, nominal, 44 de persoane au participat la dezbaterile electorale organizate de cele 8 posturi de televiziune, 17 dintre acestea fiind prezente de câte 2 sau 3 ori la dezbaterile de la diferite posturi tv. Astfel, reprezentanții unui concurent electoral (PPP) a înregistrat 7 participări la dezbateri. Ceilalți concurenți au fost prezenți în emisiunile de dezbateri în felul următor: 5 concurenți (PR, PPM, PVE, PPCD, PDA) au avut câte 4 participări, 6 concurenți (PAD, BE-UV, CI-OB, PCR, CI-VP, UCM) – câte 3 participări, 9 concurenți (PpNȚ, PFP, PCRM, PDM, PLDM, PSRM, CI-AD, CI-OC, PPRM) – câte 2 participări, și 5 concurenți (PL, MR, MPA, PLR, PNL) – câte o participare (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 42

Nr.	Moldova1	Prime	Publika	Pro TV	Jurnal	A-TV	CR	GRT
Concurenți	9	7	7	15	9	4	5	7
1	PAD	CI-OB	CI-AD	BE-UV	BE-UV	PAD	CI-OB	PCR
2	PDA	CI-VP	CI-OB	CI-OC	CI-AD	PL	PPM	PCRM
3	PFP	PDA	CI-OC	CI-VP	MPA	PPP	PPP	PLDM
4	PPCD	PPP	PPM	PAD	MR	PR	PR	PSRM
5	PPM	PPRM	PPP	PCR	PDA		PVE	BE-UV
6	PPP	PVE	PVE	PDA	PPCD			PDM
7	PR	UCM	UCM	PDM	PPP			PPCD
8	PVE			PFP	PPRM			
9	PpNȚ			PLR	PpNȚ			
10				PNL				
11				PPCD				
12				PPM				
13				PPP				
14				PR				
15				UCM				
Absențe	-	5	3	-	4	2	1	-
1		CI-AD	CI-VP		CI-VP	PCRM	CI-OC	
2		CI-OC	MR		PCRM	PVE		
3		MR	PpNȚ		PDM			
4		PPM			PR			
5		PpNȚ						

Moderatorii dezbaterilor electorale au fost, de cele mai multe ori, *imparțiali* față de invitați (în 60 din 68 de cazuri). În emisiunile de dezbateri de la 6 posturi tv din 8, moderatorii au avut o atitudine sută la sută *imparțială* față de concurenții electorali și reprezentanții acestora. Cu toate acestea, două posturi (Moldova 1 și Jurnal TV) au admis derogări în acest sens. La cele două posturi s-au înregistrat 8 cazuri de *defavorizare* a participanților la dezbateri (câte 4 la fiecare dintre cele două posturi tv).

În cazul postului public de televiziune vorbim despre atitudinea *defavorizantă* a moderatrilor față de 4 invitați, în cadrul a două emisiuni de dezbateri. Astfel, pe data de 19 noiembrie 2014, Igor Țurcanu (PPM) și Leonid Tabără (PR), și pe data de 21 noiembrie 2014, Iurie Roșca (PPCD) și Vitalie Țaulean (PpNȚ) au beneficiat de un tratament neadecvat din partea moderatrilor dezbaterilor electorale. Comentariile, replicile și întrebările adresate participanților de către moderatori se înscriu în categoria *încălcări* ale prevederilor p. 43 din *Regulamentul CEC privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova*. Respectivul punct din document prevede expres că *realizatorii și moderatorii emisiunilor de dezbateri electorale au următoarele obligații: să fie imparțiali; să formuleze clar întrebările, evitând abordarea tendențioasă sau părtinitoare*.

Același tip de abatere a comis-o moderatrilor dezbaterilor electorale (în limba română) de la Jurnal TV, în cadrul emisiunilor de pe 17 și 18 noiembrie 2014. De această dată, comentariile și întrebările lipsite de echidistanță i-au vizat, în emisiunea de pe 17 noiembrie, pe candidatul independent Anatolie Doga și pe Valeri Klimenko (MR), iar în emisiunea de pe 18 noiembrie – pe candidatul independent Valeriu Pleșca și pe Victor Șelin (BE-UV).

Concluzii:

- În perioada 16-22 noiembrie 2014, 8 din cele 12 posturi tv monitorizate au difuzat emisiuni de dezbateri electorale;
- Cumulat, reprezentanții tuturor celor 26 de concurenți electorali înscriși în cursa pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie au fost prezenți la dezbaterile electorale televizate;
- În cele mai multe cazuri, moderatrilor au avut un comportament adecvat față de concurenții electorali. Totuși, la posturile tv Moldova 1 și Jurnal TV s-au înregistrat abateri în acest sens. Moderatrilor dezbaterilor electorale de la cele două posturi tv continuă să ignore principiul echidistanței și al corectitudinii, adoptând o atitudine mai degrabă *defavorizantă* față de concurenții electorali. Acest fapt este regretabil, în condițiile în care dezvoltarea societății informaționale oferă suficiente posibilități pentru utilizarea adecvată a dezbaterilor într-o campanie electorală calitativă, profundă și conformă cu normele democratice.

ABREVIERI PENTRU PARTIDELE POLITICE ȘI CONCURENȚII ELECTORALI ÎNREGISTRAȚI

Nr.	Partidul/Formațiunea politică	Abreviere	Președinte
01.	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	*PCRM	Vladimir VORONIN
02.	Partidul Liberal-Democrat din Moldova	*PLDM	Vlad FILAT
03.	Partidul Democrat din Moldova	*PDM	Marian LUPU
04.	Partidul Liberal	*PL	Mihai GHIMPU
05.	Partidul Liberal Reformator	*PLR	Ion HADÂRCĂ
06.	Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	*PSRM	Igor DODON
07.	Partidul "Renaștere"	*PR	Vadim MIȘIN
08.	Partidul Acțiunea Democratică	*PAD	Mihai GODEA
09.	Partidul Agrar din Moldova	PAM	Anatolie POPUȘOI
10.	Partidul Socialist din Moldova	PSM	Victor MOREV
11.	Partidul Legii și Dreptății	PLD	Nicolai ALEXEI
12.	Partidul Popular Creștin Democrat	*PPCD	Victor CIOBANU
13.	Mișcarea Profesioniștilor "Speranța-Надежда"	MPSN	Vladimir FLOREA
14.	Partidul pentru Unirea Moldovei	PpUM	Ghenadie CALARAȘ
15.	Partidul Social Democrat	PSD	Victor ȘELIN
16.	Mișcarea social-politică "Forța Nouă"	MFN	Valeriu PLEȘCA
17.	Mișcarea social-politică Republicană "Ravnopravie"	*MR	Valeriu CLIMENCO
18.	Partidul Verde Ecologist	*PVE	Anatolie PROHNIȚCHI
19.	Partidul Noua Opțiune Istorică	NOI	Victor ALEXEEV
20.	Partidul Popular Republican	PPR	Nicolae ANDRONIC
21.	Partidul Republican din Moldova	PRM	Andrei STRATAN
22.	Partidul Muncii	PM	Gheorghe SIMA
23.	Uniunea Centristă din Moldova	*UCM	Mihai PETRACHE
24.	Partidul European	PE	Viorel GHIMPU
25.	Partidul Popular Democrat din Moldova	PPDM	Valeriu PASAT
26.	Partidul "Moldova Unită – Единая Молдова"	PMU	Vladimir ȚURCAN
27.	Partidul Conservator	PC	Natalia NIRCA
28.	Partidul Național Liberal	*PNL	Vitalia PAVLICENCO
29.	Mișcarea "Acțiunea Europeană"	MAE	Veaceslav UNTILĂ
30.	Partidul „Pentru Neam și Țară”	PpNT	Nicolae UȚICĂ
31.	Mișcarea social-politică a Romilor din R. Moldova	MRRM	Vasile DRANGOI
32.	Partidul "Patrioții Moldovei"	*PPM	Mihail GARBUZ
33.	Partidul „Casa Noastră - Moldova”	PCNM	Oleg ONIȘCENCO
34.	Mișcarea Populară Antimafie	*MPA	Sergiu MOCANU
35.	Partidul Popular din Republica Moldova	*PPRM	Alexandru OLEINIC
36.	Partidul „Democrația Acasă”	*PDA	Vasile COSTIUC
37.	Partidul Regiunilor din Moldova	PRM*	Mihail FORMUZAL
38.	Partidul Popular Socialist din Moldova	PPSM	Victor STEPANIUC
39.	Partidul Forța Poporului	*PFP	Nicolae CHIRTOACĂ
40.	Partidul Comunist Reformator din Moldova	*PCR	Ruslan POPA
41.	Partidul Politic „Patria”	*PPP	Emilian CIOBU
42.	Mișcarea Populară pentru Uniunea Vamală	MPpUV	Oleg TOPOLNIȚKI
43.	Partidul Societății Progresiste	PSP	Marin LIVĂDARU
-	Blocul Electoral Alegerea Moldovei – Uniunea Vamală	*BE-UV	
-	Candidatul independent Oleg Cernei	*CI-OC	
-	Candidatul independent Oleg Brega	*CI-OB	
-	Candidatul independent Anatolie Doga	*CI-AD	
-	Candidatul independent Valeriu Pleșca	*CI-VP	
-	Candidatul independent Petru Stamati	CI-PS	

*Concurenți electorali